

Naročnina
za državo SHS:
za eno leto naprej Din. 90—
za pol leta „ „ 45—
za četrt leta „ „ 22-50
za en mesec „ „ 7-50

za inozemstvo:
pololetno „ „ Din. 150—
mesečno „ „ „ 12-50

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji „ „ Din. 10—
v inozemstvu „ „ „ 20—

Poslanna Štev. 50 par.

SLOVENEK

Cena inseratom:
Enostopna petlinna vrsta mali
oglasil po 4— in 6—
veliki oglasil nad 45 mm vi-
šine po 8—, posilana itd
po 12—

Pri večjem naročilu popust.
Izbaja vsak dan izvozni
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik »KSL«.

Postnina plačana v gotovini.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nerankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglašje,
zagreb 39.011, sarajev. 7563, praško in dunaj. 24.797

Benedikt XV. in Slovani.

Slovani imamo mnogo razloga, da še posebno žalujemo ob smrti Benedikta XV., ker smo v njem izgubili iskrenega in velikodušnega prijatelja. Žalostno pričevalo nevednosti in nekulturnosti bi si dali Slovani, ako bi ob mrtvaškem odru, ob katerem po kulturnih običajih utihnejo klevete in strankarske strasti, pogrevali nizkotne klevete, da Benedikt XV. ni bil prijatelj Slovanov.

Že v prvih dneh svojega pontifikata je pokojni sveti oče pokazal, da hoče hoditi po stopinjah Leona XIII., velikega prijatelja Slovanov, ki je praznovanje slovanskih blagovestnikov slovesno razširil na vso katoliško cerkev in ki se je v svoji slavni okrožnici za cerkevno zedinjenje s posebno sočutno prijaznostjo obračal do Slovanov. Benedikt XV. je svojo posebno naklonjenost do Slovanov pokazal še bolj uspešno in konkretno kakor Leon XIII.; on je v mnogih stvareh izpopolnil in dovršil načrte svojega slavnega vzornika na papeškem prestolu.

Znano je, da je krščanski vzhod po večini slovanski. In prav za ta vzhod je storil pok. sv. oče neizmerno veliko. V tem oziru je posnel velikodušni idealizem in optimizem Leona XIII., izpopolnil je njegove načrte in jih postavil na realno podlago. Še med viharjem svetovne vojne je ustanovil veliko podjetje, ki naj bi pospeševalo njegove miroljubne namene tudi na cerkvenem polju; ustanovil je zato »Vzhodni inštitut«, ki naj bi z objektivnim znanstvenim raziskavanjem pospeševal sporazum in spravo med krščanskim vzhodom in zapadom. Ta ustanova mu je bila najljubša; ta mu je bila takorekoč njegova življenska naloga. Vsled težkih vojnih in povojnih razmer, vsled pomanjkanja strokovnjakov in organizatorjev, pa tudi sled apatije in slabosti katoliških Slovanov je moral ta zavod prestati težke krije; boriti se je moral s tolikimi težavami, da so mnogi predlagali likvidacijo, a pokojni sveti oče je z izredno energijo in velikodušnostjo podpiral ta zavod, da je mogel premagati prve težave. Ker je pa krščanski vzhod po večini slovanski, zato je nedvomno, da bo ta zavod pospeševal slovansko bogoslovno znanost, dajal Slovanom zavetje in se boril za slovanske pravice.

Kakor Leon XIII., tako je tudi pokojni sveti oče zahteval, da se spoštujejo častiljive tradicije vzhodnih narodov. V tej zahtevi je šel tako daleč, da je za vzhodno cerkev ustanovil posebno avtonomno kongregacijo, da se tako more tembolj pokazati in čuvati individualnost in avtonomija vzhoda. Po načelu samoodločbe je zahteval, da se vzhodnim krščanskim narodom v okviru katoliške cerkve da čim največja cerkvena avtonomija. Od zapadnih katoličanov je zahteval, da spoštujejo in proučujejo vzhodno cerkev, vzhodno kulturo in vzhodni značaj; zahteva lje, da se mora vzhodu pustiti njegova posebna individualnost. Večkrat je z veliko energijo podarjal, da nikoli ne bo trpel latinizacije vzhoda; on hoče, da se širi katoličanstvo, ne pa latinstvo.

Benediktova organizacija vrhovne cerkvene uprave za krščanski vzhod in smer, ki jo je začrtal novemu »Vzhodnemu inštitutu«, je znatno vplivala na zapadno katoliško teologijo in katoliško pojmovanje vzhodnega cerkvenega vprašanja. Šele zdaj so se na zapadu do dobra zavedeli, da je treba proučevati ne samo poedina vprašanja, marveč vse posebnosti vzhodne kulture in vzhodnega značaja, da je treba spoznavati vzhodno mentalnost, ter delati za spravo velikodušno na najširši podlagi vzajemnega razumevanja in spoštovanja. Očividno je, da bodo slovanski narodi vsled te nove smeri zapadnega bogoslovja veliko pridobili na ugledu in da se bodo slovanske tradicije in pravice vpoštevale bolj kakor kdaj prej.

Razumljivo je, da je pokojni sveti oče v zvezi s temi načrti zahteval, naj se slovansko bogoslužje ohrani in spoštuje. Iz prvih virov nam je dobro znano, da je bil sveti oče pripravljen vsem jugoslovanskim katoličanom dovoliti popolno slovansko bogoslužje, ako bi katoliško ljudstvo to

hotelo in želelo. Žalostne jugoslovanske razmere, ki so še posebno poostrele razmerje med Hrvati in Srbi, so krive, da se Benediktova želja ni mogla uresničiti v onem obsegu, kakor je on hotel. Veliko nevednost in nekulturnost bi razodevali oni, ki bi ob papeževem mrtvaškem odru napake jugoslovanske politike podtikali velikodušnemu pokojniku. Tako nekulturno varanje samega sebe bi nam neprimerno več škodilo kakor nam morejo škoditi klevete naših zunanjih sovražnikov.

Slovenci moramo biti pokojnemu svetemu očetu še posebno hvaležni za njegov velikodušni in junaški nastop proti italijanskemu fašizmu v našem Primorju. Zapadne velesile mirno gledajo, kako Italijani teptajo naše narodne pravice. Edini vladar, ki je dvignil svoj glas za naše teptane brate, je bil skromni vatikanski jetnik, neustrašeni branitelj vseh zatiranih in teptanih. Zlobno in omejeno pa bi bilo, ako bi poglavarju katoliške cerkve podtikali napake in krivice, ki nam jih delajo zapadne velesile; kratkovidno in škodljivo bi bilo, ako bi pokojnemu velikodušnemu prijatelju Slovanov podtikali napake, ki jih je zakrivila naša nesrečna notranja politika in naša diplomacija.

Ob mrtvaškem odru velikega pokojnika žalujejo poštenu Srbi in po ministru Ninčiču izražajo svojo iskreno hvaležnost za velike dobre, ki jih je naklonil srbskemu narodu; prav tako žalujejo ostali slovanski narodi ob izgubi nesebičnega, pravičnega in velikodušnega pokrovitelja. Ves svet se klanja duhovni velesili — poglavarju katoliške cerkve.

Sodbe o Benediktu XV.

Najboljša sodba o Benediktu XV. kot diplomatu.

»Temps« tako označuje pokojnega papeža: »Razmišljujoči, logični in prevdarni značaj Benedikta XV. je umel iz svoje diplomatske izkušnje izvajati točno in konkretno stališče, ki ga mora zavzeti cerkev sredi svetovnih dogodkov. Miren, toda vztrajen, je znal čakati pravega momenta, da zavzame najbolj pametno stališče.« Leon je bil genij, Benedikt XV. moder in previden talent, kakršnega je cerkev rabila v najbolj kritičnem času.

Sodba socialističnega poslance.

Znani socialist Enrico Ferri je izjavil, da je bil Benedikt XV. spreten državnik, kar je tem večjega pomena, ker se je papeštvo v svetovni vojni nahajalo v izredno težavnem položaju. Benedikt je zaklical vladarjem sveta besede, polne blagorodne resnobe in krščanske humanitete. Ferri smatra za pontifikat Benedikta sledeče stvari kot najbolj značilne in važne: 1. Promulgacijo novega kodeksa cerkvenega prava; 2. Ustanovitev italijanske ljudske stranke; 3. imenovanje kardinala Gasparija za državnega tajnika.

Liberalci Scialoja,

znani dolgoletni poslanec, je glede pokojnega papeža dejal, da so Benedikta odlikovali plemeniti nameni, izvršeni s pobožno zadržanostjo. Po vojski je rajni obnovi verskega čustvovanja med narodi z velikim takom vzlet vpoštev, da povzdigne ugled svete stolice v Franciji in tudi v Italiji. Scialoja podarja tudi, da je papeštvo pod Benediktom veliko pridobilo tudi v novih slovanskih državah. V cerkveni zgodovini bo njegovo ime skupaj s Pijevim neizbrisno zvezano s kodifikacijo cerkvenega prava.

Vodja italijanskih nacionalistov,

Mussolino, je izjavil, da fašisti ne morejo pozabiti znanih Benediktovih besed, ko je Italija stopila v svetovno vojno, čes da je to »nepotrebno klanje.« (»inutile strage«). Z abstraktnega stališča je imel, meni Mussolino, papež prav, s konkretnega pa bi bile one besede mogle povzročiti potrtost in zasuzenje Italije.

Kar se tiče mirovnega delovanja papeža, se ne more reči, kaj je vse storila v tem oziru vatikanska diplomacija, ki deluje tiho in tajno. Na vsak način papež ni mogel pospešiti konca vojne. Njegovo zadržanje pa je bilo vsekakor pravilno; on ni mogel stopiti s križem med vojskujoče se stranke, ne da bi s tako brezkoristno gesto oškodoval prestiž papeštva; zato je stal vzvišeno nad vojskujočimi se državami, ne da bi količjak prekršil nevtiraliteto svete stolice. Nova politična gospodarska situacija Evrope se je izvršila brez papeža (zato je tudi taka, kakršna je — op. uredn.). Toda kljub temu se je mednarodno stališče papeštva dvignilo. Kar se tiče Italije, je res, da je napetost med vlado in Vatikanom precej odnehala, toda ni mogoče, da bi se papeštvo nacionaliziralo. V tem je moč katolištva, da je nad vsemi narodi, da je za vse, da je univerzalno.

Zato sveta stolica z ozirom na razmerje do Italije ne bo nikoli prekerčila gotove črte.

Politična uganjanja z ozirom na konklave.

Popolo Romano je objavil vest, da je ministrski predsednik Bonomi zaupno naročil vsem prefektom, naj vplivajo na italijanske kardinale, da bi se izvolil papež, naklonjen politiki Italije. Vlada to vest odločno dementuje, ker da se hoče strogo držati nevtiralnosti, katero ji nalaga garancijska postava.

Nacionalistični kongres se je odpovedal z ozirom na »politični položaj, ki je nastal vsled sklicanja konklave«.

Razni listi hočejo že vedeti, kdo ima največ upanja, da bo izvoljen za papeža. Na prvem mestu se imenuje kardinal Ratti, potem Ragonesi, Laurenti in Lafontain, patriarh beneški.

O kardinalu Rattiju, nadškofu milanskem, piše »Münchener Nachrichten«, da je znanstveno visoko izobražen in velik diplomat. Bil je do nedavnega časa nuncij v Varsavi. Nemci ga imajo za Poljakom prijaznega, Poljaki pa ga označujejo kot naklonjenega Nemcem. Res pa je le to, da popolnoma obvlada nemščino; česar dozdaj ni znal še noben papež. — V zadnjem času se pa govori, da je najresnejši kandidat kardinal Gaspari. Imenuje se tudi kardinal Maffi, nadškof v Pisi.

Konklave se zbere 2. februarja. V Vatikanu se že slišijo udarci kladiv, ker mizarji in tesarji pripravljajo celice za kardinale volivce.

Zalovanje oficijne Italije.

V prvič od leta 1870. sem se je rimski občinski svet ob smrti Benedikta XV. v znak žalosti spomnil pokojnika in potem zaključil sejo. — Žalna zastava na pol drogu viši tudi iz ministrstva kraljeve hiše. — Tudi rimski deželni zbor je Vatikanu kondoliral. — Isto velja o vseh javnih korporacijah po celi Italiji. Tudi gledališča in kinematografi so zaprti.

Benedikt XV. in Slovani.

»Petit Parisien« poudarja veliko zanimanje in ljubezen, ki jo je gojil pokojni papež za slovanski svet. Benedikt XV. je bil iskren prijatelj zblizanja katoliške in vzhodne cerkve, je ustanovil v Rimu inštitut za proučevanje tega vprašanja, bil velik prijatelj Čehoslovaške, Poljske in Rusije ter pri vsaki priliki pokazal, kako želi tesnejših stikov s slovanskim vzhodom. Rajni ni storil nikoli nobenega koraka, ki bi se mogel tolmačiti kot vmešavanje v notranje razmere Rusije. Zasluge Benedikta za zedinjenja cerkva so glasom »Petit Parisien« neprecenljive in bodo obrodile v svojem času sadove.

Nadškof dr. Bauer je povodom papeževe smrti izdal okrožnico, v kateri se spominja, kako je v času vojne poslal v Rim večjo vsoto kot Petrov novec. Benedikt XV. pa je takoj nato podaril prav isto vsoto za srbske mučenike. Dr. Bauer naglašja tudi, kako se je sv. oče pri italijanski vladi odločno zavzel za to, da se Hrvatim vrne zavod sv. Jeronima. Omenja tudi dar 500.000 lir za jugoslovanske vojne sirote in pismo proti fašistom v Istri.

Angleži.

»Times« povzdiguje visoke zmožnosti uma in srca pokojnega papeža, ki da je bil mož izrednega pomena. Njegova osebnost bo zavzemala vedno odlično mesto med onimi, ki delajo na npravnem preporodu sveta.

»Daily Mail« se spominja, kako se je rajni kljub svojemu težavnemu stališču zavzel za Belgijo in koliko je storil, da so se tam omilile nemške krutosti.

Tudi vsi ostali listi posvečujejo Benediktu XV. dolge uvodne članke. »Daily News« pravi, da je Benedikt bil velik papež, kojega besede in dejanja so merila samo na to, da se človeštvo vrne k izgubljeni veri.

Pašičev govor o zunanji politiki.

ITALIJA MORA IZPRAZNITI TRETJI PAS. — KLAVERN GOVOR DR. KUMANUDIJA.

Belgrad, 25. jan. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine se je pričela ob 10.30 dopoldne. Predsednik dr. Ribar je sporočil, da je bila skupščini izročena trgovinska pogodba z Avstrijo in da se bo sestavil poseben odbor, ki jo bo proučil. — Zatem je govoril ministrski predsednik Nikola Pašić o zunanji politiki. Izjavil je, da se naša politika strinja s politiko zaveznikov. Govoril je nadalje o mirovnih pogodbah in razmejitvah s sosednimi državami. Izjavil je, da ni še došlo do popolne razmejitve napram Avstriji in Mažarski, medtem ko je razmejitve z Romunijo končana in samo

Nemci.

Velika je žalost za Benediktom XV. v Nemčiji, ki ji je rajni po vojni izkazal toliko dobrot. Temu sta dala izraza tako ministrski predsednik Elbert za celo državo kakor ministrski predsednik Lorchfeld za Bavarsko, »kjer se očetovska ljubezen papeža ne bo nikoli pozabila.«

Preko oceana.

Vsi avstralski listi izražajo globoko žalost nad smrtjo papeža in poudarjajo zlasti dvojce: Njegovo prizadevanje za svetovni mir in njegovi uspešni koraki, da se pravično in mirno reši irsko vprašanje. — Vest o smrti Benedikta XV. je povzročila globoko žalost tudi v Južni Ameriki, kjer je bil rajni v vseh državah visoko čislani in priljubljeni.

Kardinalski kolegij.

Ako se vsi kardinali udeležijo konklave, bomo imeli 29 italijanskih in 30 inozemskih, če je štetje »Journal des Débats« pravilno; večina bi bila torej neitalijanska. Neitalijanski kardinali so: Nemčija: Bertram, Schulte, Faulhaber (3); Anglija: Bourne, Gasquet; Irska: Logue; Kanada: Begin; Belgija: Mercier; Avstrija: Frühwirth, Piffel, Skrbensky; Brazilija: Arcoverde de Albuquerque; Holandija: Van Rossum; Ogrska: Czernoch; Poljska: Dalibor in Karkovskij; Portugalska: Mendee Bello; Francija: Andrieu, Billot, Dubois, Lucon, Maurin.

Volitve novega papeža.

Papeža volijo samo kardinali šele od tretjega lateranskega koncila (1179). Konklave je bil vpeljan na lyonskem koncilu. Kontra definitivna odločitev glede volitve datira od papeža Pija X. iz leta 1904. (Constitutio »Commisum nobis« in constitutio »Vacante sede apostolica«).

Volijo samo kardinali, ki imajo najmanj dijakonat. Kardinali ni treba, da so posebej pozvani v Rim.

Voli se navadno na mestu, kjer je papež umrl. In sicer deset dni po papeževi smrti. (To je enajsti dan.) V izrednih razmerah smejo kardinali z večino glasov sami določiti kraj volitve.

Volitev se vrši na sledeč način: V katedrali sv. Petra se vrši slovesna sv. maša s klicanjem sv. Duha. Nato gredo kardinali v konklave, popolnoma zaprti od ostalega sveta ločen prostor. Prostora ne smejo zapustiti. Prvi dan smejo podeljevati še audience s seboj smejo vzeti samo dva, s posebnim dovoljenjem največ tri sluga. Kardinali se zbere pred vsakim volivnim aktom v kapeli v konklave; če traja volitev več dni, vsak dan dvakrat, predpoldne in popoldne. Glasuje se potom posebnih glasovnic. Če je kak kardinal v konklavu bolan, gre posebej izvoljena komisija kardinalov k njemu po glasovnico. Kot skrutinatorji fungirajo trije najmlajši kardinali. Za izvolitev je potrebna desetinska večina vseh oddanih glasov. V svrhu kompromisa je potrebna soglasnost vseh volivnih upravičencev. Nobeden ne sme samega sebe voliti. Ko je papež izvoljen, ga naprosijo trije capita ordinum (najstarejši kardinal škof, najstarejši kardinal duhovnik in najstarejši kardinal diakon), če volitev sprejme. Če je sprejel, si izbere papež ime, ki ga bo nosil. Nato oblečejo novoizvoljenega papeža v zakristiji v papežev ornat. Pred oltarjem sprejme prvo poklonitev kardinalov v obliki poljuba roke. Kardinal camerlengo mu natakne ribičev prstan. Nato proglasi eden izmed kardinalov dijakonov raz balkon volitvene kapele rezultat volitve: »Annuntio Vobis gaudium magnum, Papa habemus.« (»Naznanjam Vam veliko radost, imamo papeža.«) Nato pove ime novoizvoljenčeve.

Druga poklonitev se izvrši v sikstinski kapeli. Tretja v presbiteriju v katedrali sv. Petra. Papeža posveti kardinal dekan, škof Ostije. Kronanje je od Leona XIII. izostalo. Par dni pozneje gre papež slovesno v Lateran.

treba, da jo vlada odobri. Enako je tudi z Bolgarsko.

Nato je govoril o zgodovini albanskega vprašanja ter izjavil, da bo naša država priznala Albanijo, ako postane samostojna. Nadalje je govoril o razmejitvi napram Italiji ter navajal vso zgodovino tega vprašanja. Izjavil je, da stoji naša država na stališču, da se mora izpolniti rapalska pogodba. Pogajanja z italijansko vlado za sklep trgovinske pogodbe bo naša vlada pričela šele tedaj, ko bo evakuiran tretji pas v Dalmaciji.

Glede solidarnosti s slovanskimi drža-

vami je izjavil, da ne priporoča gojiti so-vražnega razpoloženja napram Bolgarski, kar se pa tiče Rusije, ne moremo izpreme-niti svoje politike napram ruski vladi, do-klar se sama ne pomiri z ruskim narodom. Dokler se to ne uredi, nimamo vzroka, da bi jo ovirali, niti da bi jo podpirali. (Med-klici pri Jugoslovanskem klubu: Zakaj so bili komunisti izključeni iz narodne skup-ščine?) Glede notranje politike je nagla-šal Pašić, da je vlada navedla v svojem programu one zakone, ki so potrebni dr-žavi, vsled česar zahteva, naj jih skupšči-na votira.

Na popoldanski seji narodne skupšči-ne je govoril Ljuba Jovanović, ki je predvsem skušal pojasniti vprašanje sporazuma s Hrvati, ker da je njegov go-vor, ki ga je imel na zadnjem radikalnem kongresu, bil napačno komentiran v hrvat-skem tisku. Najvažnejše je, da streme za-hteve Radića in zahteve hrvatskega bloka po samostojni Hrvatski brez Slavonije in da streme k večjemu le po plebiscitu za Slavonijo. Jasno je, da bi bili Hrvati v osta-lih pokrajinah s tem nezadovoljni. Govor-nik je izjavil, da sta točno označila hrvat-sko in slovensko razpoloženje le govora posl. dr. Deželića in posl. Sušnika, ki sta zahtevala izpremembo položaja in avtono-mijo za vse pokrajine.

Po njegovem govoru je finančni mini-ster dr. Kumandur odgovarjal na iz-vajanja Stojana Protića in Sušnika. Nje-gov govor je bil bolj osebni kakor pa stva-ren. Tako je n. pr. navajal po navodilih slovenskih demokratov, da je bil govor dr. Korošec v Ptuj naperjen proti držav-nemu posojilu in da je tudi dr. Korošec kriv, ker ni posojilo uspelo, dasi je dr. Korošec govoril samo o pogojih, pod ka-terimi bi se moglo podpisovati državno posojilo, t. j. da se morajo izplačati 20 odstotne obveznice na vojna posojila. Nada-lje je tudi n. pr. navedel, da je dr. Korošec kot minister za prehrano nabavil ladjo blaga ter navajal predmete, ki niso bili nikdar na tej ladji, kljub temu, da je zna-no, da so to blago uničili načelniki mini-strstva za prehrano, ki niso organizirali prodaje blaga ter pustili, da je propadlo v skladiščih.

ZA ODPUŠČENE ŽELEZNIČARJE.

Belgrad, 25. jan. (Izv.) Danes dopol-dne sta bila pri prometnem ministru posl. Gostinčar in fra Didak Buntič, ki sta zahtevala, naj se reši vprašanje onih železničarjev, ki so bili odpuščeni med železničarsko stavko. Minister je obljubil, da bo skrbel za čimprejšnjo rešitev tega vprašanja.

FIKTIVEN PRORAČUN PROMETNEGA MINISTRSTVA.

Belgrad, 25. januarja. (Izv.) Pomočnik ministra za promet Jelić je izjavil na seji finančnega odbora, da ni podpisal prora-čuna ministrstva za promet, ker je fiktiven. Vso krivdo je zvrčal na finančnega ministra, ker je zahteval redukcijo prora-čuna ter ni upošteval stvarnih potreb prometa.

RAZPRAVA PROTI STEJČU.

Belgrad, 25. jan. (Izv.) Danes se je pričela pred sodiščem prve stopnje raz-prava proti atentatorju Stejčju in tovari-šem. Čitala se je obtožnica. Razprava se je ob 12. uri prekinila in se bo nadalje-vala jutri.

OHRIDSKI ŠKANDAL.

Belgrad, 24. jan. Pododsek zakono-dajnega odbora za proučitev koncesije delniškega društva »Ohride« je na današnji seji podal nastopno poročilo: Pododsek

smatra, da gre tu za dogovor, ki je bil sklenjen pred sprejetjem ustave; dalje smatra, da se je ta pooblastitev dala z iz-jemnim sklepom ministrskega odbora, s katerim se je eksploatacija ribolova na Ohridskem in Prespanskem jezeru odsto-pila družbi »Ohride«. Pododsek ugotavlja, da je bila koncesija dana pred sprejetjem ustave in da je zakonodajni odbor pristojen, da sklepa o tem vprašanju. Pododsek smatra, da je napačno, dati koncesijo kaki družbi tam, kjer velik del prebivalstva živi od ribolova. Ko se je izdala ta koncesija, se niso vpoštevali interesi onih kra-jev, kar se mora obsoditi. Pododsek pred-laga, da se mora tamošnjemu prebivalstvu pustiti svoboden ribolov in misli, da se morajo v bodoče take želje vpoštevati. Koncesija se sme izdati: a) oblastni sa-moupravi, b) krajevnim ribiškimi zadru-gam, c) sme se izdati tudi delniški družbi »Ohride« s pogojem, da se rezervira prostor za svobodni ribolov. To poročilo in sklep pododbora je bil sprejet z večino glasov.

Dr. BENEŠ DEMISIONIRA.

Praga, 25. jan. (Izv.) »Narodni Politi-kac« naznanja v uvodnem članku, da se za kulismanji pripravila nova vlada z novim ministrskim predsednikom. Kot vzrok Be-neševga odstopa navaja, da se misli dr. Beneš popolnoma posvetiti ministrstvu za zunanje zadeve. Za Beneševga naslednika se imenuje poslanec Švehla.

TUSAR OSTANE V BERLINU.

Praga, 25. jan. (Izv.) »Narodni Politi-kac« in »Pravo Lidu« najodločnejše zani-kavata vest, da bi češkoslovaški poslanik v Berlinu, Tusar, zapustil svoje mesto.

MASARYKOVA POT V LONDON.

Praga, 25. jan. (Izv.) »Narodni Listy« poročajo, da bo potovanje predsednika Masaryka v London neslužbeno, au pa samo na pol službeno.

BOGOSLOVNI SEMINAR ZA SLOVAKE.

Bratislava, 25. jan. (Izv.) V Trnavi na Slovaškem se bo prihodnje šolsko leto otvoril seminar za bogoslovce.

ROMANJE ČEŠKIH NEMCEV V RIM.

Praga, 25. jan. (Izv.) O veliki noči priredijo nemški katoličani na Češkem ve-liko romanje v Rim.

RUSKO GLEDALIŠČE V PRAGI.

Praga, 25. jan. (Izv.) Začetkom febru-erja se bo v Pragi otvorilo rusko gledali-šče. Angažiranih je že več prvovrstnih ru-skih gledaliških umetnikov.

GENERALA BÖHM-ERMOLY IN TISLJAR.

Praga, 25. jan. (Izv.) Bivša avstro-ogrška generala Böhm-Ermoly in Mihael Tisljar sta sprejeta kot vpokojenca v češkoslovaško armado.

SOCIALISTIČNI KREMATORIJ NA DUNAJU.

Dunaj, 25. jan. (Izv.) Mestna občina je sklenila, da sezida krematorij. Stroški so proračunjeni na 33 milijonov kron.

DEMONSTRACIJA URADNIŠTVA NA DUNAJU.

Dunaj, 25. jan. (Izv.) Nocoj so imeli državni nameščenci shod, na katerem so sklenili zahtevati povišanje plač. Kljub te-mu, da je vlada naklonjena njihovi zahte-vi, so priredili pred parlamentom demon-stracijo in pobili več oken. Policija je de-monstrante razgnala.

GRŠKI KRALJ NE Odstopi.

Pariz, 24. jan. Grško poslaništvo ka-tegorično dementira vest, da namerava kralj Konstantin odstopiti.

STRAŠNA POROČILA IZ RUSIJE.

Izstradani jedo človeško meso.

Moskva, 25. jan. Število slučajev, da uživajo ljudje zaradi lakote človeško me-so, je vedno večje. V Bugačevem (guber-nija Samara) sta bili aretirani dve ženski, ki sta pojedli dve otroški trupli in truplo kmetice. Zaklali sta tudi dve stari osebi. V bugačevski guberniji se je deset rodbin hranilo z kuhanim mesom izkopanih trupel. V Slavinki (bugačevska gubernija) je kmetica razdelila svojim otrokom, ki so še ostali pri življenju, truplo svoje trinajst-letne hčerke, ki je od gladu umrla.

Obč. volitve na Primorskem.

VOLITVE V GORICI

Gorica, 24. januarja.

Volitve v Gorici, ki so se vršile preteklo ne-deljo, dne 22. t. m. morda nimajo para v zgodovini Slovencev. Gorški Slovenci so v tem volivnem bo-ju podpirali neko laško skupino in edino na ta na-čin dosegli, da je padla stara magistratna klika z Bombičem na čelu, ki je nad 30 let gospodarila v mestu. Sami Italijani niso bili več zadovoljni z njo, zato se je odcepila levica in tvorila posebno skupino »Gruppo d'Azione, ki se ni dala na vse migljaje iz Rima več sprijazniti z Bombičem in njegovimi zve-stimi, ki jim je napovedala hud boj na nož. Ta me-ščanska skupina je zavzela stališče proti fašistom, je za avtonomijo in mirno življenje s Slovenci. V tej skupini se je osredotočil ves tisti mirni trgovski in obrtniški življenjski Gorice, ki ga poznamo še izpred vojne, ki hoče miru in blagostanja, zato pa ne mara »privandracve« in ne fašistov.

Slovenci so se morali odločiti za dvoje: ali gredo volit samostojno, in s tem pomagajo stari kliki do stolčka, ker nobena ostalih skupin ni do-voľj močna, da bi magistratove preglasovala, ali pa se nagne na eno stran in pomaga vreči kamoro. V resnici je bilo vse od Slovencev odvisno. Vse je gledalo na nas in čakalo, brez nas niso mogli de-lati računov, krčmar smo bili to pot mi. Odločili smo se enoglasno za to, da vržemo kamoro. S kom? Komunisti in republikanci so prešibki, da bi mogli iti z enimi izmed teh z gotovostjo, da bi zmagali, četudi bi jim drugače ne bili nasprotni. Ostala je le še skupina »Azione«, ki se je kazala še dokaj strpno, na vsak način pa boljše kot stara kamora. Od-ločili smo se, podpreti jo. Na čelu liste je stal dr. Podgornik radi štetja naših glasov. Italijani so iz-vedeli komaj v soboto popoldne za to, da niso mogli več dovolj uspešno izrabljati. Nervoznost po mestu je bila velikanska. Vsi so slutili, da so raču-ni zdaj vse drugačni. Fašisti so sicer nosili po mestu tabli: »Kdor voli za Azione, voli za Sloven-ce«, a ta tabla jim ni pomagala, tudi zastava ne, ki so jo izobesili na gledališču. Vgrizniti so morali v kisló jabolko in kljub vsemu priznati, da so Slo-vence odločili njih padec; če tudi niso dobili no-benega zastopnika, so storiili mnogo. V mestu je bilo 10 sekcij. Volivcev vseh 5621. Volilo je 3666 vo-livcev. Med temi je dobila magistratna lista (Co-mitato Cittadino) 1104 glasove, Gruppo d'Azione 882 glasov, Slovenci 713 glasov (skupaj z Gruppo d'Azione 1595 glasov). Republikanci 571 glasov. So-cialisti 235 glasov. Komunisti 539 glasov. Iz teh šte-vilk je sicer razvidno, da bi bili Slovenci, če bi bili podpirali republikance ali komuniste tu-đi do-segli svoj uspeh, a možnost je bila, da bi v slučaju takih kombinacij ostali nastopili kompaktneje. Vsa-kega drugega bi bili v družbi Slovencev razvpili za sovražnika Italije, o »Azione« vendar tega ne mo-rejo trdit, vsaj beseda jim teže gre iz grla.

V ZNAMENJU SAMOKRESA.

Tržaška »Edinost« dne 24. t. m. priobčuje po-drobna poročila o sramotnem nasilju, ki ga je o priliki občinskih volitev v Trstu izvrševal prosluli laški nacionalizem proti slovenskim volivcem. V Barkovljah, na Katinari, v Rocolu, na Občinah, v Bazovici, pri Sv. Križu in povsod drugod so mleč-nozobi fašisti čakali na naše ljudi v avtomobilih in s samokresi v rokah. Kdor ni hotel izročiti le-gitimacije ali se vrniti, je dobil samokres na psi.

Kdor je kako po skrivanih potih dospel v bližino volišča, je bil oklofutan, ako ni hotel izročiti vo-livne legitimacije, ki so jih fašisti trgali in metali proč. Vse to se je vršilo vprito ali vsaj z vednostjo kraljevih straž in vojaštva, ki pa ni niti enemu fašistu skrivilo lasu. Največje junaštvo so pa fašisti izvršili v Sv. Križu. Tam so jim proseški vo-livci ubili po neki stranski poti na volišče, za kar so se fašisti maščevali s tem, da so razbili raz-pelo in druge svete podobe v kapelici pred vasjo in kose razmetali po cesti proti vasi. Tako so se vršile prve občinske volitve pod »svobodno« in »kulturno« Italijo.

Bolj ko vse drugo govore glasno in jasno številke same. V Trstu je bilo 56.000 upravičenih volivcev. Od teh je pa prejelo volivne legitimacije le 44.000 volivcev. Kaj in kako je bilo z ostalimi 12.000 legitimacijami, javnost ni obveščena, a vendar vsak lahko sodi. Glasovalo je vsega skupaj samo 26.000 volivcev, in to kljub temu, da so ita-lijska nacionalistična glasila neprestano trobila, da mora vse na volišče za Italijanstvo Trsta in za se ne »sme izgubiti niti en glas. Po posameznih krajih se je glasovalo tako-le: V Barkovljah je od 714 vpisanih volivcev prišlo volit 365; od tega je bilo za Slovence oddanih 150 glasov. Na Občinah je od 710 vpisanih volivcev glasovalo 247, od teh 93 za Slovence, 115 za italijansko narodno zvezo, 29 za komuniste, 1 za socialiste, 6 za republikance. V sekciji Gropada, Trebče, Padrice, Bazovica je od 646 volivcev prišlo volit samo 138. Naj zadostu-jejo te številke. Spričo njih si vsak sam lahko na-pravi sodbo o vrednosti teh občinskih volitev v Trstu.

Za нравni prerod.

(Nadaljevanje poročila o nedeljskem shodu v Unionu.)

Popoldne je pozdravil zborovalce v imenu de-lavske zbornice Čelešnik, kateri je zahteval socialne reforme, katere so v stanu najbolj omejiti uživanje alkohola.

O predmetu

alkohol in mladina.

je poročal šol. nadzornik Ivan Bezeljka, kateri je poudarjal: Prekrižanih rok pričakujemo boljših časov; ker jih ni, zabavajmo, drugega ne sto-rimo. Naša slabost je, ker pričakujemo vsega od drugih. Z vsa silo so mora delati na to, da oso-vražimo mladini alkohol. Otroci morajo biti brez-pogojno vsi popolni abstinenti, ker v tem je edina rešitev našega naroda. Vzgojitelji morajo v tem biti ljudem zgled. Ne smemo puščati otrok brez nadzorstva. V gostilno se ne smejo otroci voditi.

Nadučitelj Alojzij Kržišnik je predaval

o vzgoji mladine k dostojnosti.

Rekel je: Ne dobiš izdaleka toliko surovosti, ko-likor jo je med nami. Še pre malo imamo lastnih surovih izrazov, iščemo jih še pri Italijanih. Mla-dino vzgajamo v vsem dobrem in jo odvrčamo od vsega zla. Gojimo med mladino usmiljenje do živali. Komur se smili žival, ta ne bo surov. Dru-štva, katera sprejemajo mladino po dovršeni šoli, naj jo obvarujejo pred pijančevanjem. Ne zadostja samo telesna, potrebna je tudi duševna izobrazba.

Gospa Marija Bartolova je predavala o predmetu:

Zene v boju proti nenravnosti.

Poudarjala je, da je verižništvo uvedlo luksu-s. Kdor ni imel sredstev zanj, si jih je pridobil po prepovedanih potih. V inozemstvo se za to ste-kajo velike vsote našega denarja. Naše ženstvo naj se omeji na najpotrebnejše predmete in naj bi si vsaj nekaj časa ne nabavljale novih oblek. Slov-stvo naj bi ne bilo opolako. V gledališču naj bi ne bil balet nedecenten; predstave, ki niso za mla-dino, naj bi se ji do 18. leta prepovedale.

Boj nenravnosti!

O tem predmetu je predavala dgč. Franja Petrič poudarjajoč: Rane, katere zadaja nenravnost, so globoke, težke. Toliko razuzdanosti, toliko zakon-skih nezvestob ni bilo še nikdar, kolikor jih je zdaj. Tatvina se kaznuje, razuzdanost pa ne. Dobe se celo starši, ki trpe razuzdano življenje svojih hčera. Glede na prostitucijo naj se ne kaznuje sa-mo ženska, marveč tudi mož. Grajala je, ker se poveljujejo zabode velikih mož. V debato so po-segli konzist. svetnik Kajan, ki je želel, naj bi dame izvedle kolodvorski misijon in obiskavale kaznilnice in naj bi posvetile pozornost leposlovju in gledališču; kmetko dekle Marija Jagodic z Visokega, katera je pozdravila zbor imenoma zborovalcev z dežele in pristav drž. železnice Črček, ki je poudarjal, da je najboljšo sredstvo proti pi-

Colomba.

Prosper Mérimée. — Poslovenil — 8—.

»Kaj ne,« ji je šepnila Colomba na uho, »moj brat zasluži, da ga človek ljubi? Malo ga imate vendar radi, ali ne?«

»Ah, Colomba,« je odvrnila miss Lidi-ja in se kljub zmedenosti nasmehnila. »Za-peljali ste me, ki sem vam tako zaupala.« Colomba ji je položila roko okrog pa-su in jo objela z drugo krog čela:

»Draga mala sestra,« je rekla čisto ti-ho, »mi odpustite?«

»Pač moram, grozovita sestra,« je od-vrnila Lidija in ji vrnila poljub.

Prefekt in kraljevi namestnik sta sta-novala pri pribočniku. Polkovnik je radi svoje hčere ves nemiren prietekel že dvaj-setič izpraševati po novicah, ko jih je ob-vestil o grozni bitki z banditi sčl, ki ga je narednik poslal pred sabo naprej; pripo-vedoval je, kako so zaplenili pisiker, ko-smat plašč in dve mladi deklici, najbrže priležnici ali ogleduhinji banditov. Tako naznanjeni sta prišli v Pietranero obe ujetnici sredi oboroženega spremstva. La-hko si mislimo ponosito obnašanje Colom-be in sram tovarišice. Kraljevi namestnik si je privoščil hudomušno veselje in uve-del zaslišanje Lidije, ki je izgubila vso prisotnost duha.

»Zdi se mi,« je rekel prefekt, »da bo-mo mogli kmalu vse oprostiti. Ti gospo-

dični sta se izprehajali, kar je v takem le-pem vremenu popolnoma naravno. Srečali pa sta slučajno ranjenega mladeniča, tudi naravno.«

Potem pa je povedal posebej še Co-lombi:

»Gospodična, vašemu bratu lahko spo-ročite, da se vrača na bolje kakor sem pričakoval. Pregled trupel in izpoved gos-poda polkovnika dokazuje, da je bil samo silobran in da je bil za časa bitke na licu mesta sam. Vse se je razjasnilo, samo go-ščo mora hitro zapustiti in se dati za-preti.«

Ura je bila že blizu enajstih, ko so polkovnik, hči in Colomba sedli k hladni večerji. Colomba je slastno jedla in se norčevala iz prefekta, kraljevega namest-nika in vojakov. Polkovnik je jedel, a ni črnil besedice. Opazoval je neprestano svojo hčer, ki ga ni upala pogledati. Kon-čno je vendarle sladko, a važno vprašal po angleško:

»Lidija, ti si zaljubljena v gospoda della Rebbia, kaj?«

»Da, od danes naprej,« je zardevajoč odgovorila z odločnim glasom.

Potem ga je pogledala in ko je opa-zila, da v očetovem obrazu ni nevolje, ga je objela okrog vratu, kakor delajo v po-dobnih slučajih dobro vzgojene gospo-dične.

»Veliko sreče,« je rekel polkovnik. »Junak je; a pri Bogu, stanovali ne bomo

v tej vražji deželi, ali pa odbijem privo-ljenje.«

»Ne znam angleško,« je rekla Colom-ba, ki ju je sila radovedno opazovala. »To-da stavim, da sem uganila kaj sta govo-rila.«

»Rekla sva,« je odvrnil polkovnik, »da vas morava peljati na Irsko.«

»Da, kako rada in jaz bom sorella Co-lomba. Velja, polkovnik. Udariva!«

»V takem primeru se objame,« je po-pravil polkovnik.

XX.

Par mesecev po slovitnem dvojnem strelu, ki je po poročilih časopisja razburil vso občino Pietranera, je mladenič z obve-zano levico odjahal popoldne iz Bastije v smeri proti vasi Cardo, ki je na glasu radi svojega vodnjaka, ki poleti nudi prijaznim prebivalcem pitno vodo. Spremljala ga je mlada, vitka in nenavadno prikupna žen-ska. Jahala je na malem črncu, čegar moč in ličnost bi občudoval vsak poznavalec konj, a žal mu je bilo po čudaškem na-ključju odrezano uho. Ko sta dospela v vas, je ročno skočila s konja in ko je po-mogla s konja še tovarišu, sta skupaj snela s konja precej težke malhe. Konja sta od-dala kmetu v varstvo. Obložena dekle z malhami, ki jih je skrila pod mezzaro, in mladenič s svojo dvocevko, sta krenila na-vkreber po ozki, strmi stezi, ki navidezno ni vodila do nikarih bivališč. Ko sta do-spela do vzvišenega obronka gore Quer-

cio, sta se ustavila in sedla v travo. Zdelo se je, da nekoga čakata, kajti kar naprej sta se ozirala okrog sebe in dekle je po-gosto pogledavalo na prijazno zlato urico, morda največ iz radovednosti, da je opa-zovala zaklad, ki ga še očitvidno ni imela dolgo časa. Nista dolgo čakala. Iz grmovja je pritekel pes in ob imenu Brusco je pri-tekel k njima, da ju pozdravi. Kmalu za njim sta se s puško pod pazduho prika-zala dva bradata moža. Njuna razcapana in s krpmi posuta obleka je nasprotovala krasnemu orožju s trdkami s celine. Kljub očiti neenakosti njih stanu, so se vsi štirje takoj domače prijazno med sabo po-zdravili kot stari prijatelji.

»No torej, Ors' Anton,« je izpregovoril starejši bandit mladeniču, »vidite, pa je končana vaša zadeva. — Postopanje je to-rej ustavljeno. — Moj poklon. Žal mi je, da odvetnika ni več na otoku, bi ga videl, kako se jezi. In vaša roka?«

»V štirinajstih dneh, so mi rekli, bom že lahko obvezo pustil,« je odvrnil mla-denič. »Dragi moj Brando, jutri odidem v Italijo in hotel sem se posloviti od tebe in od gospoda župnika. Zato sem vaju tudi prosil, da prideta.«

»Kako se vam mudi,« je rekel Bran-dolaccio. »Včeraj so vas izpustili in jutri že odhajate.«

»Opravki, kaj se hoče,« je zdihnula ženska. »Gospoda, jesti sem vama prinesla. Jejta, pa na Brusca ne pozabita.«

janosti delo v prostem času v kulturnih organizacijah.

Surovi Slovenci in njegova kletov.

O tem predmetu je razpravljal dr. Janko Arnež, ki je poudarjal, da se je surovost posebno po vojski povečala. Naše domače kletve niso hude, hujše so tuje, zlasti mažarske. Proti italijanskim kletvam nastopamo najodločneje. V organizacijah, po družini, šolah in tudi na visokih šolah naj se vodi boj proti grdim italijanskim kletvam. Iz posurovelosti izhaja nelep obnašanje do ženske. V Jugoslavijo moramo zopet spraviti pojem o pravem viteštvu.

Višji nadzornik Wester je opozarjal, da se mladina obsoja, ker je posurovela, a pri tej obsojbi ne smemo prezeleti, da je naša mladina živila v dobi vojne strahote in grozote. Neljube posledice se zdaj pojavljajo. Prišli bodo časi, ko bomo zopet s ponosom kazali na našo mladino. Premalo je stika med šolo in starši. Prosil je starše, naj zapuajo šoli in naj se mnogokrat s šolniki posvetujejo o napredku svojih otrok v šolah.

Predsednik SKSZ dr. V. Rožič je govoril o temi:

Problem rešitve.

Rekel je: Notranje duševno se moramo preoblikovati in padla bo vsa surovost sama ob sebi. Največ sredstev in moči v to pa daje krščanska vera. Krščanstvo je rešilo zagonetke življenja. Suverenost človeka je neomejena. Ali vera, ali propast družbe, na to resnično opozarjajo že zdaj najboljši duhovni: »Grki« tako je rekel Maazryk, »so bili srečni, dokler jim ni filozofija omajala vere. V dobi, ko je vse hrepenelo po rešitvi, se je pojavil Mesija in samoumori, kateri so bili takrat zelo navadni, so izginili.« Za narodo prerok je potrebno, da zanesemo vse danes izražene misli med narod. Vsa organizacije in posamezniki naj krepko podpirajo naše smotre. Država naj verne samo svobodo, marveč jo pri izvašanju njenega zvanja krepko podpira. Ljudstvu dajte čiste vere, pa bo zdravo, srečno in prerojeno. Cerkev, šola, država, družba delujeta za prerok našega naroda.

Soglasno se je nato sprejelo besedilo načrta resolucije zbora, katere podrobna redakcija se je prepustila odboru Svete vojske.

Politične novice.

† Strašna obsodba. Belgrajska »Tribuna« piše o našem ministrstvu za prebrano in obnovo: »To je zločinsko ministrstvo, ki je sestavljeno iz hajdukov in apashev, iz velikih in malih lopovov, popolnoma brezbrzičnih napram državi, in to ministrstvo je gotovo uničilo eno tretjino bodočega našega državnega posojila.«

† Češka ljudska stranka. Kakor poroča »Čech« se je 19. t. m. vršila seja kluba poslancev češke ljudske stranke. Seje se je udeležil tudi minister šramek. Predsednik kluba je na seji poročal, da se je škof nitarski dr. Kmetko odpovedal mandatu. Glavni vzrok odstopa je velika skrb za škofijo, ki se ji z ozirom na plodonosno delovanje v parlamentu ni mogel dovolj intenzivno posvetiti. »Čech« se ob tej priliki toplo spominja parlamentarnega dela škofa dr. Kmetka in pravi, da ga bo klub zelo pogrešal. Na njegovo mesto pride dr. Robert Kubiš, odvetnik v Žilini.

† Nova Bolgarija. Po svojem povratku iz Sofije, kamor je potoval baje v sporazumu in po odobrenju g. Nikole Pašića, je napisal poslanec dr. Momčilo Ivić v »Radikalu« lep članek o svojih vtisih, ki jih je dobil o vodilnih osebah, o strankah in o splošnem političnem položaju v Bolgariji. Dr. Ivić ugotavlja, da je »stara« to je predvojna Bolgarija res še močna, močnejša še premočnejša, toda poleg nje se začne dvigati vedno jačje »novac« Bolgarska, čisto drugačna in boljša. Nasilno mišljenja »stare« Bolgarije so predvsem stari ljudje in stari politiki, ki se težko vživijo v nove razmere. »Novac« Bolgarsko pa zastopa pred vsem mladina in najvišji bolgarski znanstveni zavod, t. j. vseučilišče v Sofiji. Ko je bolgarska vojska odnesla iz Niša v Sofijo srbsko vseučiliško knjižnico in jo dala sofijskemu vseučilišču na razpolago, naj dopolni svojo knjižnico iz ugrabljenih bibliotek, je vseučilišče v Sofiji to ponudbo kot nečastno odločno zavrnilo. To dejstvo dr. Ivić posebej poudarja. Tudi o današnjih političnih voditeljih je dobil dr. Ivić dobro mnenje, zlasti o ministrskem predsedniku Stambolijskem, ki se mu zdi res odkrit in pošten mož. O stranki zemljoradnikov pravi: »Ta stranka koreninijo globoko v narodu. Nastala je in razvila se je od spodaj navzgor in ima danes nedvomno večino med narodom. Zemljoradniška stranka predstavlja vsled tega najsilnejšo moč« »novac« Bolgarske, čeprav tudi ona ni brez hib. — To je razveseljivo poročilo, toliko bolj, ker dokazuje, da na Balkanu ne nastaja le »novac« Bolgarska, ampak tudi »novac« Srbija, ki bo prej ali slej temeljito revidirala razmerje med Srbijo in Bolgarijo.

† Kakšno stališče zavzema Anglija napram Franciji? Napram predlogom Poincarreja, na Anglija sklene s Francijo pogodbo na 30 let in naj se obveže tudi potom vojaške konvencije ne samo, kar se tiče morebitnega napada Nemčije na Francijo, ampak tudi v slučaju nemškega napada na Poljsko, namerava glasom »Agence Havas« Anglija zavzeti sledeče stališče: 1. Anglija nima ničesar proti 30 letnemu trajanju pogodbe, dasi se ji ta rok zdi predolg; 2. sprejme stališče obojestranskih ugodnosti, dasi ne uvideva nujne potrebe za to; 3. vojaško konvencijo odklanja; 4. za slučaj napada ali kakršnegakoli vojnega konflikta, ki bi se tikal Poljske, se na noben način ne veže.

† Predsednik sovjetske ukrajinske vlade Rakowsky pride na Češko. Češki li-

sti poročajo, da pride v kratkem v Karlovo Vari predsednik sovjetske ukrajinske vlade Rakowsky v važni politični misiji. Gre za ureditve zveze med Češkoslovaško in sovjeti. Rakowsky je poleg Ljeninga in Trockega najznačilnejši voditelj komunistov. Rojen v Bolgariji, je študiral v Švici in v Parizu, kjer se je seznanil s ruskimi emigranti in se tudi poročil z Rusinjo. Pozneje se je nastanil v Romuniji in dobil državljanstvo. Po boljševiški revoluciji se je nastanil v Rusiji, kjer je kmalu postal predsednik sovjetske vlade v Harkovu.

Dnevne novice.

— Katoliška duhovščina se veled naraščajoče draginje nahaja v kritičnem stanju zlasti po mestih in trgih, kjer mora vse življenske potrebe dobiti za visoko ceno kupovati. Opozarjamo gg. poslance, da store potrebne korake pri vladi, da napravi konec temu evropskemu škandalu in da vsaj zviša draginjske doklade duhovnikom na ono višino, kakoršno imajo pravoslavni duhovniki. Ali smo duhovniki študirali po najmanj 12 let zato, da stradamo in da smo plačani slabše kot cestni pometalci. Zupniki delajo za državo in spisujejo za vojaštvo družinske liste, seznane mladeničev, matične izpise i. dr. Da bi se jim povišala mizerna plača, ki pa niti ne zasluži tega imena, zato se vlada ne zmeni. Kako dolgo še?

— Spremembe pri kapucinih. Slovensko-hrvaški samostani so sedaj združeni v eno provincijo, ki se imenuje »Ilirska provincija«. Provincijal je P. Donat Zupancič, štirje definitorji so: izmed Hrvatov: P. Karl, gvardijan v Karlobagu in P. Vinko, superior v Gružu pri Dubrovniku; izmed Slovencev sta P. Linus in P. Ladislav. Novi samostanski predstojniki v Sloveniji so: P. Jeronim v Celju, P. Oton v Škofji Loki, P. Rafael v Krškem, P. Ladislav pri sv. Jožefu v Studencih pri Mariboru.

— Tržič. V ponedeljek je predaval v Domu član delavske zbornice tov. Majeršič o prvi seji nove zbornice in o njenih nalogah. Predsednik društva sv. Jožefa g. Vidar se je v toplih besedah spominjal smrti papeža Benedikta XV. — Prihodnji teden v ponedeljek predava v društvu domačin Anton Dobrin o petnajstletnici smrti Simona Gregorčiča.

— Nagla smrt srbskega carinskega uradnika. V Boh. Bistrici je v noči od 20. na 21. januarja naglo umrl carinski uradnik Stevan Filipović in je bil pokopan na tamkajšnjem pokopališču.

— Pogreša se že od začetka novembra 1921 gosta Janez Malej p. d. Tomažkov iz Savice pri Boh. Bistrici. Jeseni je gnil koze čez italijansko mejo. Koze so se vrnile — njega pa ni. Najbrže se je ponesrečil.

— S kamniške železnice. Uprava državne železnice je začela štediti s tem, da nič več ne razsvetli vozov. Potniki se morajo voziti v temi in so izpostavljeni nadlegovanju pijanih surovežev, ki na najostudnejši način kvantajo i. t. d. Ne oziroma se niti na mladino. Železnica je dovolj draga in zato zahtevamo, da pri jutranjem in posebno pri večernem vaku železniska uprava vozove zadostno razsvetli. Obenem naj pa tudi naredi sprednjo kabinico, da bodo take suroveže na prvi postaji postavili na plano.

— Sklep višjega šolskega sveta v Ljubljani, da naj se preišče vzroki nesoglasja med ljudstvom in učitelstvom v R., se tiče ljudske šole na Raki pri Krškem. Preiskava se nam zdi popolnoma nepotrebna, ker je občinski odbor, v katerem zboruje 12 »samostojnih« in 11 »skmet. zvezarskih« odbornikov enoglasno pojasnil vzroke nesoglasja g. pokraj. namestniku in večkrat šolskim oblašcem. Dalje se je Kmet. Zveza obrnila na člana višjega šolskega sveta s 100 podpisov, da to ni nobeni šoli podobno, da je na naši petrazrednici devet učnih sil, na enorazrednici v Zameškem, ki spada v občino Raka, pa hodi nadučitelj iz St. Jerneja dvakrat na teden podučevati. »Ker noče nobena učna moč tje dolci. Razburilo pa je učitelstvo kmete najbolj s tem, da se v »Jutrac« balajo, kako v šoli in zunaj šole pridno delujejo v napredek našega naroda, zlasti s pesnimi vajami pri Sokolih. Za ples in pijačo ne rabimo učiteljev in učiteljice. Saj »mi Dolenjci vinca ne prodamo, ker ga sami dobro piti znamo.«

— Razpust taborišča v Strnišču. Ko je leta 1915 nastala avstrijsko-italijanska vojska, je moralo na desetisoče Goričanov zapustiti svoje domove. Večina se je naselila na ozemlju sedanje Slovenije, najblednejši begunci so pa bili razmeščeni po raznih taboriščih, zlasti v Brucku ob Litvi, Wagni itd. Ob razpadu Avstro-Ogerske so se vrnili ti begunci v Jugoslavijo, kjer jih je takratna Narodna vlada naselila v barakah bivše vojske bolnice v Strnišču. Njih število je znašalo začetkom leta 1919 nad 8000 in njih oskrbovanje je stalo našo državo mnogo milijonov. Ko se je odprla italijanska meja, so se začeli po malem vračati v svojo staro domovino. 30. decembra l. i. so je priredil za strniške begunce zadnji transport, s katerim je odšlo okoli 100 ljudi, katerim se je ob tej priliki razdelila potrebna obleka in primerna denarna podpora. S koncem tega meseca se konča likvidacija državne uprave taborišča v Strnišču in tako izgine zopet eden najžalostnejših ostankov svetovne vojne.

— Zasmehovan orožnik. Orožnika Vid Ambrožič in Anton Furlan sta izvedla 17. novembra 1921 v Vevčah pri Francu Aliću in Matiji Aliću hišno preiskavo, ko Francet Alič ni bilo doma. Ko se je France Alič vrnil domov in izvedel, da so orožniki poizvedovali o njem, je šel na orožniško postajo, kjer se je pritožil zaradi poizvedb in rekel orožniku Ambrožiču, da je lažnivec in pristavi zelo prestraško frazo. France Alič se bo zato pokoril 3 dni v zaporu in se bo v teh treh dneh dvakrat postil.

— Skrb za mladino v Zagrebu. Zagrebska policija je dobila te dni navodila, da mora posebno paziti, kako se na ulici obnašajo otroci od 10—14 let in mladina od 14—18 let. Detektivni in stražniški so dobili navodila, da morajo predvsem gledati na to, da se mladina ne potepa po ulicah in ne bežati in da se šoloobvezni otroci med poukom ne potepajo. Proti staršem takih otrok se bo uvedlo postopanje. V slučaju aretacije sme mladino voditi samo policaj v civilu, na stražniki pa morajo biti strogo ločeni od starejših aretirancev.

— Zapravljanje denarja. Od 1. februarja do 31. decembra 1921 je bilo plačanega samo davka na vstopnice za kinematograf: v Srbiji in Črni gori 3.725.988, na Hrvaškem 3.240.665, v Bosni in Hercegovini 946.265, v Volvodini 3.172.618, v Dalmaciji 193.699 in v Sloveniji 857.412 dinarjev. Skupaj torej 12.495.049 dinarjev ali 49 milijonov 982 tisoč in 508 kron.

— Ponarejeni češki 5-kronski bankovci. Na Dunaju so te dni aretirali večjo družbo ponarejevalcev čeških 5-kronskih bankovcev. Ponarejeni denar so v velikih množinah spravili v promet v Avstriji in baje tudi v Jugoslaviji.

— Ustreljeni ropar. Orožniki v Slatini so izsledili in hoteli aretirati roparskega morilca Iv. Hloosnega, kateri je usmrtil in oropal Dragotina in Malvino Šmit. Orožniki so preganjali morilca, kateri je bežal in ker se ni pokoril ponovnim pozivom: »Stoj! Stoj!« so streljali. Morilci so dobro in so ga ustrelili. Pri ustreljenem roparju Hloosnem so našli predmete, katere je uporabljal Dragotina in Malvino Šmit.

— Kdo je našel? V vaku št. 47, ki vozi zvečer iz Maribora v Ljubljano, je bil v sredo dne 13. t. m. v prvem vaku, malem kupeju, v temi na klopi puščen v papir ovit brevir (lat. molitvenik). Prosi se, kdor ga je našel, da ga blagohotno odda pri postajaščelniku v Poljčanih, — ako se zahteva, proti plačilu.

— Tajnik kraljevega namestnika. V Brodu se je te dni pojavil elegantno oblečen gospod, ki se je na policiji predstavil kot tajnik kraljevega namestnika in izjavil, da mora voditi preiskavo proti ravnatelju nekakega tamkajšnjega podjetja. Ker se je zdel ta gospod policijskemu ravnatelju sumljiv, se je zanj zanimal in dognal, da je »tajnik« samo nižji uradnik, ki je hotel na lahek način priti do denarja. Ko so ga aretirali, je pričel simulirati blaznost.

— Radi bede v smrt. Pred par dnevi je med vožnjo Belgrad-Zemun skočil s parnika v Donavo ruski dijak Kobanov. Krmarju se je posrečilo, da ga je še pravočasno rešil. Djak je živel v zelo slabih razmerah in si je radi bede hotel vzeti življenje.

— Najbogatejši človek v Belgradu, bivši konzul Živko Barlovač, je te dni umrl.

— Kraljevi dvor. Za kraljevi dvor v Belgradu je ministrstvo za javne zgradbe naročilo popolnoma nov srebrn service, ki stane 3500 funtov, to je okroglo pol milijona kron.

— Prebivalstvo Italije. Glasom zadnjega ljudskega štetja ima Italija 39 in pol milijonov prebivalcev.

— Premješena pravoslavna škola. Ilarion, metropolit v Tuzli, je imenovan za pravoslavne škola v Vrhu, dosedanji timoški škof dr. Irinej pa za škola v Bački.

Prekmurje.

p Dolnjevlendavskega vlogilca in tatu, ki je vznemirjal z vednimi vlogi celo okolico, so končno vjeli in predali okrožnemu sodišču v Maribor. Bil je to bivši vojak v Dol. Lendavi imenom Švarčpar, rodom nekje iz Dravske doline. Gotovo je bil v zvezi še z drugimi ter se tudi za dotičnimi pridno poizveduje.

p Kup slame, last vikarja in dekana veleč. g. Straussa, je nek zlikovec pretečeno nedeljo zvečer ugal. Škode je nad 100.000 kron.

p Pred kazenskim sodnikom dr. Fabjanjem v Dol. Lendavi se je pred kratkim končal dolg proces s poravnava. Bivši sekvester Esterhazyjevega veleposredstva Simon Falež je obdolžil mestnega gerenta manipulacij s pšenico, katero je isti prevzel za mesno aprovizacijo. Pri za taji obravnavi je pa dotični, ki je bil le orodje JDS, slovenec vse svoje trditve prekladal, plačal vse stroške in v časopise poslal izjavo. Smo radovedni, katere blagajna bo krila sedaj ogromne stroške skoraj leto dni trajajočega procesa.

p M. Sobota. V kratkem nas zapusti g. dr. Igo Jana, odvetnik, in se preseli v Maribor.

p V Gradcu so pred kratkim pokopali mater uglednega dolnjevlendavskega sodnika dr. Tomšiča. Naše sožalje!

p Murska Sobota. Pri šolskem oddelku tukajšnjega okr. glavarstva je po milosti liberalne gospode nastavljen nek profesorica, ki se obnaša napram prekmurčskemu domačemu učitelstvu kakor kak magnet napram svojim podložnim. To vsekakor spada k »demokraciji« vladi.

Štairske novice.

š Minister n. r. dr. Jankovič obolev. Minister n. r. g. dr. Jankovič v Mariboru je tako opasno obolev na sladkorni bolezn, da se je moral podati v zdravljenje v mariborsko javno bolnico. Gospod doktor je v terek sicer že vstal in obiskal svojega prijatelja, pa se je vrnil zopet v bolnico. Njegovo obilno zdravniško klijentelo nadomestuje kolega g. dr. Novak. Gospodu bolniku želimo čim najhitrejšega povratka zdravja, stoteri bolniki v Mariboru ga težko pogrešajo.

š Novi poslanec g. Žebot je v terek popoldne vsled telegrafičnega poziva predsednika državne skupščine odpotoval iz Maribora v Belgrad.

š V Kapelah pri Brečicah se je poročila dne 23. jan. gđ. Anica Veblé, posest. hčerka iz veleugledne rodbine Veblétov ter sestra g. dr. Andr. Vebléta, odvetnika v Sv. Lenartu v Slov. goricah, z odličnim našim somišljenikom g. Jos. Kolmanom, posest. sinom v Slivnici pri Mariboru. Na svatbi so zbrali gostje 400 K za sklad S. K. Z. Novoporočencema naše iskrene časti ke!

š Čudna konfiskacija mariborske »Straže«. Zadržana »Straža« je bila zopet zaplenjena in zaplenjena je Cirilovi tiskarni zopet povzročila na tisoče stroškov, ker modernizacija cenzurna oblast radi treh stavkov uniči celo naklado lista. To se je »Straža« že opetovano pripetilo. Ampak to pot je bila cenzura g. Grassellija prav čudovita. »Straža« je namreč to pot ponatila malo notico iz »Hrvaške Obrane« štev. 19, ki samo konstatira, da so se pri povišanju rezervnih častnikov upoštevali samo Srbi, naci in niti en prejanec. Hrvatski državni pravdnik

v tej konstataciji ni videl nič državi nevarnega. Vse drugačnih nazorov je njegov kolega v Mariboru. List se je predložil ob pol 2. uri popoldne v cenzuro, toda šele ob pol 7. uri zvečer se je gospod cenzor oddal radi par stavkov ponatisenih iz nekonzisciranega hrvaškega lista uničiti celo naklado ter povzročiti ogromno škodo listu.

Vodstvo S. L. S. za Ljubljano vabi na

SHOD

volivcev in somišljenikov Slovenske Ljudske Stranke, ki se vrši v nedeljo, dne 29. januarja 1922, ob 10. dopoldne v veliki dvorani UNIONA.

Dnevni red: Politični in gospodarski položaj ljudstva v državi in občini.

Poročajo občinski svetovalci SLS in narodni poslanec SLS za Ljubljano.

SOMISLJENIKI, UDELEŽITE SE SHODA V OBILNEM STEVILU!

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 25. jan. (izv.) Devize: Pešta 49.75, Berlin 149—152, Italija 1342—1350, London 1815, Newyork 303—307, Pariz 25, Praga 600—607, Dunaj 3.17—3.20, Napoleon 1000. — Valute: Marka 154, dolar 303—304, čsl. krona 590—608, lej 220.

Dunaj 25. jan. (izv.) Devize: Pešta 13.75, Berlin 48.00, Italija 430.00, London 419.00, Newyork 983.00, Pariz 805.00, Praga 193.00, Curih 1920.00, Zagreb 31.87, Varšava 293.00.

Curih, 25. jan. (izv.) Devize: Pešta 0.70, Berlin 2.48, Italija 22.50, London 21.72, Newyork 514, Pariz 41.90, Praga 9.95, Dunaj 0.15, Madrid 77.10, Bruselj 40.15, Zagreb 1.70, Varšava 0.15, Holandsko 187.50.

g Ure. Gospodarska zveza nemške urarske industrije je zvišala cene za velike ure za 165%, za kvalitetne žepne ure pa za 200% napram cenam v poletnem cenovniku. Nove cene so stopile takoj v veljavo.

g Znanje jadranskih tarifov. V specialnem tarifu tržaškega Lloydja za tovore iz Trsta in Benetk na Grško in Levanto itd. od avgusta 1920 (svi zvezek) so bila pristanišča Burgas, Galac, Konstanca, Brajla, Odesa, Sulina in Varna predstavljena iz skupine IV. v tarifu skupino III. (Konstantinopol), s čimur se je morska tovarnina znatno pocenila.

g Produkcija tobaka v Bolgariji. V letu 1920. se je pridelalo v Bolgariji 28 milijonov kg tobaka, med tem ko so ga pridelali leta 1915. samo 14.6 milijonov, v letu 1903. pa celo samo 8.9 milijonov kg. Klimatično najugodnejši kraji za pospeševanje tobaka so Kirjalji, Haskovo in Dupnica. Država je svojaš sajenje tobaka z uvozom tobačnega semena zelo podpirala. Dobre tržne cene, ki so jih dosegli sadilci tobaka, so bile prebivalstvu v spodbudo, da so izboljšali tobačne nasade in uvedli pri obdelovanju zemlje najboljše metode. (L'Echo de Bulgarie, od 15. novembra 1921.)

g Tekstilna industrija v Švici. V letu 1920. se je izvozilo iz Švice za skoro 1500 milijonov frankov tekstilnega blaga, to je skoraj polovica celotnega švicarskega izvoza. V tekstilni in konfekcijski industriji je bilo zaposlenih 12.300 delavcev, to je tretjina vseh delavcev v Švici. Vazlina industrija ima svoj sedež v vzhodni Švici (St. Gallen, Appenzell, Thurgau) ter je izvozila v letu 1920. samo na Anglijo za 96 milijonov vzenin, razen tega še znatne množine v angleške kolonije (Kanado, Indijo), na Francosko, Špansko, Nizozemsko in v Zvezo držav. Izdelalo se je: 45 milijonov m svile in polsvile (Curih, Basel), dalje barčunaste trake (Basel, obratuje okoli 800 statev), bombaževino (Curih, Glarus, St. Gallen), platno (Bern). (L'Exportateur Suisse, od nov. 1921.)

Ljubljanske novice.

lj Umrla je predvčeršnjim v Metelkovi ul. št. 1 po dolgi, zelo mučni bolezni soproga našlostrojnika Jugoslovanske tiskarne gospa Ivana Premk roj. Nabernik. Pogrebni sprevod bo danes popoldne ob 4. uri izpred žalnega doma na pokopališče k Sr. Križu. Svetila ji večna luč!

lj Krščansko žensko društvo. Danes ob 5. uri popoldne v posvetovalnici KTD važna seja. Priidite vse odbornice ter druge članice! — Preds.

lj Člani društva državnih nižjih uslužbencev se vlijudno vabijo na sestanek, ki se vrši v petek dne 27. januarja ob pol 8. uri zvečer v gostilni pri Mraku na Rimski cesti. Vsi člani, katerim je na srečo doorobit društva in njegovo delovanje, naj se tega važnega sestanka zanesljivo in polnoštevilno udeležijo.

lj Pevski zbor Glasbene Matice. Skupna pevska vaja (moški in ženski zbor) se vrši v soboto dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v pevski dvorani. Po vaji zelo važen razgovor. Polnoštevilno! — Odbor.

lj Prihodnja vaja orkestralnega društva Glasbene Matice je v petek, 27. t. m. mesto v četrtak, 28. t. m. ob 8. uri zvečer, in sicer v mali dvorani Glasbene Matice v Gosposki ulici 8, v pritiščju. Radi koncerta, ki se vrši 13. februarja, je važna nujna udeležba vseh.

lj Sprejemanje 5 dinarskih bankovcev. Policija je naznanila oblastem nekake ljubljanskega trgovca, ker ni hotel sprejeti 5 dinarskega bankovca.

lj Popravljen krivica. Na nedeljskem shodu Preroda se je imenoma napadalo, da se katoliška inteligencija in katoliški akademiki niso zanimali za Prerodov dan. Imenoma sta bili za to napadeni »Danica« in »Zarja«. Tem napadom nasproti ugotavljamo sledeče fakta: Na zboru »Preroda« so govorili trije doktorji, laiki starešine kat. akad. starešinstva. Udeležili so se zbora skoraj vsi v Ljubljani se nahajajoči starešine in je bil na njem tudi neki starešina doktor laik iz Maribora. Od članov skademikov »Danice« in »Zarje« se jih je udeležilo zbora nad 70.

lj Tatvine. Mariji Rasli v Vodmatu je bilo ukradeno perilo v vrednosti 6000 K. — Cecilij

Hace iz Grahova je bila na glavnem kolodvoru ukradena denarnica, v kateri je bilo 140 ameriških dolarjev. — Na Vodnikovem trgu je bilo vlomljeno prodajalci Mariji Zupanovi. Vlomilci so odnesli manufakture v vrednosti 4000 kron; v svoji »velikodušnosti« so pustili Zupanovi v zaboji še manufakture v vrednosti 12.000 kron. — Kavarnarju Toneju (kavarna »Evropa«) je bilo ukradeno pregrinjalo, vredno 1000 kron. — Na državnem kolodvoru je bila ukradena velika steklenica kisline. — Med vožnjo iz Ribnice v Ljubljano je bilo neki ženski ukradenih 250 K. — Zaseduje se zaradi tatvine Dunajčan Fritz Werner. — Dne 24. t. m. je gonil po Martinovi cesti Hudoš Lajoš v klavnicu 60 prešičev. Na Martinovi cesti je en prešič omagal in poginil. Hudoš Lajoš ga je pustil ležati in se je vrnil nazaj, ko je ostalih 59 prešičev oddal v klavnico. Ko se je vrnil, pujska ni bilo več tam. O tatvini obveščeni organi I. kriminalnega oddelka so šli precej na delo in so v najkrajšem času izsledili tatove, kateri so medtem pujska že — prodali.

Ij Fant, ki se policaja ne boji. Višji policijski stražnik Starič je 20. novembra 1921 stavil na odgovor mesarico Katarino Bizilj, ker ni imela za pljučke nobene cene določene na ceniku, kar je njenega sina, 20 letnega Janeza Bizilja iz Kurje vasi tako razjezilo, da je zaklinal nad gospodom Staričem: »Pr... lumparija h... naj le policaj zapiše, če boče desetkrat, se nič ne bojim!« Korajžni Janez iz Kurje vasi bo moral za svoje prekorajžne besede plačati 150 dinarjev globo.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Petek, 27. januarja: Gardist. Ab. E.
Sobota, 28. januarja: Hamlet. Ab. D.

OPERA.

Četrtek, 26. januarja: Faust. Ab. B.

Petek, 27. januarja: Labodje jezero. Ab. C.

Sobota, 28. januarja: Boheme. Ab. E.

Iz gledališke pisarne. Zaradi nepremostljivih zaprek odpade v dramskem gledališču predstava v četrtek dne 26. januarja. Kupljene vstopnice veljajo za sobotno predstavo. (Hamlet, izven.)

Prosveta.

pr Predavanje o hrvatski glasbeni literaturi. V dnevi 7., 8., 9., 14., 15. in 16. decembra predaval je na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani o hrvatski glasbeni literaturi dr. Božidar Široli iz Zagreba. Dasiravao je bil temu predavanju odmerjen precej pičel čas (13 predavateljskih ur), vendar so dobili gojenci konservatorija precej točen vpogled in jasno sliko hrvatske glasbe. V lepih besedah je nanizal gospod predavatelj ves glasbeni pokret v hrvatski glasbi ter kolikor mogoče podrobno karakteriziral sledeče dobe: 1. Glasbo v predilirski dobi, 2. narodno glasbo, 3. glasbo ilirskega pokreta, 4. glasbo polirski dobe, 5. sodobno hrvatsko glasbo. Svoja izvajanja je podprl z raznimi primeri hrvatskih pesmi, posebno onih iz starejše in narodne dobe. O predavanju je bil napravljen stenogram in želeli je le, da se v svrhu splošne informacije izda to predavanje tudi v tisku. Naši Glasbeni Matici smo za to kulturno delo zelo hvaležni ter pričakujemo, da nam v najkrajšem času nudi podobno predavanje iz srbske glasbene literature. Pripominjamo še, da je bilo predavanje dr. Široli zelo številno posrečeno, ne samo od konservatorijskih gojencev, ampak tudi od drugih glasbenih interesentov.

Vestnik S. K. S. Z.

Odbor Slov. kršč. soc. zveze ima danes dne 26. jan. t. l. ob 20. uri v I. nadstropju Jugoslovanske tiskarne redno sejo. Prosim vs. gg. odbornike, da se seje zanesljivo udeležijo. — Predsednik SKSZ.

Dijaški vestnik.

d Osrednji odbor Slov. dijaške zveze ima jutri dne 27. jan. točno ob pol 14. uri v Ljudskem domu izredno važno sejo.

d Diskusijski večer. V četrtek 26. t. m. ob 8. uri zvečer se vrši v Akademskem domu diskusijski večer Danice. 1. Poročilo letopisa. 2. Slučajnosti. Udeležba obvezna!

Orlovski vestnik.

Seja vaditeljskega zbora Orliške zveze se vrši v nedeljo dne 29. t. m. ob 9. uri dopoldne v prostorih Orlovske Podzveze.

Turistika in sport.

II. Smučarski izlet v nedeljo dne 29. t. m. na Planico pod Liscem 673 m! Odhod iz glavnega kolodvora ob 5. uri 50 min. do železniške postaje Preserje, odhod čez Preserje na Planico 1 uro 30 min. Vabimo vse novice kot tudi starejše smučarje. Teren obširen, gladek, za vse pripraven, posebno za vežbanje v ovinkih! Proviant za opoldan seboj! Opoldanski odmor v Selišču »Planinica« poleg cerkvice (vsak nekoliko čaja in sladkorja seboj). Povratek ob 16. uri 30 min. čez Sp. Brezovico v Preserje. Mala večerja »Pri Rjavčku« v Kamniku p. P. Dohod v Ljubljano ob 21. uri 52 minut.

Sankačem - tekmovalcem v vednost. Zimsko-sportni odsek Bohinj vpelje pri letošnjih sankaskih tekmah glede merjenja dosežnih časov novost, ki jo bodo tekmovalci kot višek nepristranosti gotovo pozdravili z največjim veseljem in zadoščenjem. Cilj in start bosta namreč zvezana med seboj z elek. tokom in doseženi časi se bodo zaznamovali avtomat. z natančnostjo do petdesetinske sek. Naše vednosti je to edina v Jugoslaviji vpeljana izvedba merjenja časa.

Vremensko poročilo iz Bohinja. Dne 24. jan. 1922 ob 14. uri. Barometer: 757 cm (se stalno dviga). Termometer ob 14. uri: — 2° C. Vreme: Oblačno. Vetr: Lahke severovzhodni. Množina snega: Na stari, na 40 cm sedeni sneg je padlo noč 3 cm kožhastega pršila. Kakovosti snega: Za smuko prav ugoden. Saninec. Prav dober. Sankališče »Belvedere«: Urejeno, izborna. — Cesta na Ravne: Kot naravno sankališče prav dobro. Smuka: Zelo ugodna, vsled naraščajočega mraza pričakovi z vsakim dnevom še boljše. Skakalnica: Prirejena, prav dobro uporabljiva. — Drsališča: Neuporabna, ker še vedno pokrita s snegom. Tujski promet: Kljub izbornim predpogojem za izvajanje vseh panog zimskega sporta naravnost malenkosten.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padašina v mm
24. I. 21 h	746	— 6.6	0.8	obl. s. v.	—
25. I. 7 h	746.4	— 7.7	0.9	obl. —	—
26. I. 14 h	745.5	— 4.4	0.9	obl. sever	—

Dobra žena in mati ima doma vedno nekaj steklenic lekarn. Feller-ja prijetno dišečega »Elsafluida«. Dobro služi za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Je mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kot Franc. žganje. 3 dvojn. stekl. ali 1 specij. steklen. z zamačem in pošiljino pošlje za 48 K: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 134, Hrvatsko.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 3 Din.)

BATERIJE ZA ŽEPNE SVETILKE:

A. Stadler, Sv. Petra cesta št. 23.

FOTOGRAFSKI ATELJE:

Grabiec Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.

KLEPARJI:

Koru T., Poljanska cesta št. 8.

Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13.

KNJIGARNE:

Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE:

Olup Josip, Pod Trančo.

MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje:

Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

PARNA PEKARNA:

Jean Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gradišče št. 5.

PISALNI STOROJI IN POTREBŠČINE:

Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

SOBNO SLIKARSTVO:

Zuran Martin, Mestni trg št. 12.

SPEDICIJSKA PODJETJA:

Ranzinger R., Cesta na juž. železnico 7—9.

TELOV. POTREBŠČINE IN KLOBUKI:

Kunovar Ivan, Stari trg št. 10.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:

Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:

Erjavec & Turk pri zlati lopatic, Valva-zorjev trg št. 7.

Sušnik Alojzij, Zaloška cesta št. 21.

URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA:

Seliškar Ivan, Pol v Rožno dolino št. 10.

(Ceno in točno.)

ZALOGA CEMENTA IN CEM. IZDELKOV:

Cihla Josip, Dunajska cesta št. 67.

ZALOGA POHISTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Mesarski učenec se sprejme takoj! LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 79.

Korespondent izvežbana, zanesljiva in samostojna moč, spreten strojepec in stenograf, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme pri večjem tovarniškem podjetju v Ljubljani. Absolventi slov. trgovske šole z daljšo prakso imajo prednost. Ponudbe je poslati na upravništvo »Slovenca« pod šifro: »Samostojna pisarniška moč« 284.

Enonadstropna hiša v lepem trgu na Kranjskem, pripravna za trgovino ali obrt, se ceno proda Naslov pove An. zav. Drago Beseljak & dr., Ljubljana, Sodna ulica 5.

Kontoristinja samostojna slovenska in nemška korespondentinja, izurjena strojepeška in stenografinja, se takoj pod ugodnimi pogoji sprejme za tovarniško podjetje v Ljubljani. Prednost imajo absolventinje slovenske trgovske šole. Ponudbe je poslati na upravništvo »Slovenca« pod šifro: »Samostojna pisarniška moč« 284.

Obvestilo!

Kupujem stare obleke, čevlje pohištvo itd. MARTIN DRAME Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29.

- Družabnika -

iščem z večjim kapitalom in osebnim sodelovanjem v svrhu razširjenja obstoječe TRGOVINE S STEKLOM IN PORCELANOM v velikem mestu Slovenije.

Ponudbe pod: »500.000« pošilnoležeče Maribor 1. 274

Dva krojaška pomočnika

dobro izvežbana za velika in fina dela sprejme v trajno delo IVAN VRHOVEC, Dravljice, št. Vid pri Ljubljani. — Stanovanje in hrana v hiši. 278

Ključavničarski vajenec

močan in zdrav, se sprejme pri STAN. SCHMID Werkstätte für landwirtschaftliche Maschinen und Motore in STRASS, Steiermark.

Prav dobro ohranjena HIŠNA OPRAVA na prodaj. — LJUBLJANA, Gledališka ulica št. 10, I. nadstr. desno. 287

Pisalni stroj znamke Remington, v dobrem stanju ceno na prodaj. Naslov pove upravništvo »SLOVENCA« pod št. 288.

Leča za kuho, nova, debelomačkovno seme se dobi pri SEVER & KOMP. Ljubljana, Wolfova ulica 12. Zahtevajte naš cenik vrtnih in poljskih semen. 254

PETROLEJ BENZIN MINERALNA OLJA vsake vrste nudi po najpovoljnejših cenah ASTA O. D. ZAGREB Preradovičeva ulica 2. Int. tel. 23-88. Brzjavaj: Astra.

Les za žago.

Smrekove, bukove in hrastove hlode kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Ponudbe franko vagon nakladalna postaja. Ivan Šiška. tovarna parketov in parna žaga, LJUBLJANA, METELKOVA ULICA 4. Istotam se sprejme zanesljiv in izvežban GATERIST

če mogoče za takojšen nastop. 262

Halo! Halo!

Zahtevajte takoj PECH - črnilo

le pri domači I. jugoslovanski tovarni za črnilo

Vienceslav Pech,

Zagreb,

Ilica 191.

Tel. 6-43.

Nakazila v Rusijo.

Vsa nakazila v sovjetsko Rusijo, brzjavna in navadna, akreditivne, in sicer v celo sovjetsko Rusijo, kakor tudi v sovjetske republike Georgijo, Ukrajino in celo Sibirijo oskrbuje v vsakem znesku zanesljivo in promptno v sovjetskih rubljah po najboljšem tečaju

Zadružna gospodarska banka d.d.

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38./I.,

kakor tudi njene podružnice v Somboru, Mariboru, Sarajevu, Splitu, Šibeniku, Djakovem in ekspoziuri na Bledu.

Sedanji kurz sovjetskemu rublju je približno ena naša krona = 600 sovjetskih rubljev.

V neizmerni srčni boli naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša nadvse ljubljena soproga, odnosno sestra in teča, gospa

Ivana Premk, roj. Nabernik

soproga nadstojnika Jugoslovanske fiskarne

danes 24. t. m. po dolgi in muke polni bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti, blaženo v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne bo v četrtek, 26. t. m. ob 4. uri iz hiše

žalosti, Metelkova ulica 1, na pokopališče pri Sv. Križu.

Rojnko priporočamo v iskreno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 25. januarja 1922.

ZALUJOČI RODBINI, PREMK, NABERNIK.

291

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumi-jevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. Glavno zastopstvo polnih gumijevih obrocev za tovarne avtomobile tovarne Walter Marling. Hitaravlične stiskalnice za montiranje gum. obrocev v centrali, Rimska cesta št. 2. Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago deset tovarnih avtomobilov.

Centrala: LJUBLJANA, Rimska cesta 2.

Podružnice:

LJUBLJANA, Dunajska cesta 23, tel. št. 470.

MARIBOR, Jurčičeva ul. 9, tel. št. 133.

BEOGRAD, Knez Mihajlova ulica št. 3.

Prometni zavod za premog

d. d. v LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo ter kovaški in črni premog

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ul. 19